

Fylkesmennene

Kontaktperson: Landbruksdirektoratet v/SLN

Vår dato: 14.01.2020

Vår referanse: 20/1

Kommentarer til forskrift om kompensasjon etter avvikling av hold av pelsdyr mv. (pelsdyrkompensasjonsordningen)

Vilkårene for å motta kompensasjon etter avvikling av hold av pelsdyr står i forskrift 27. november 2019 om kompensasjon etter avvikling av hold av pelsdyr mv. Forskriften er gitt med hjemmel i lov 21. juni 2019 nr. 63 om forbud mot hold av pelsdyr §§ 2 og 3.

Forskriften trådte i kraft 27. november 2019, og er å finne på www.lovdato.no og www.landbruksdirektoratet.no.

Dette rundskrivet gir veiledning til bestemmelsene i forskriften. Ved behandling av søknader gjelder reglene i forskriften. I tillegg gjelder lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven).

Dette rundskrivet ble korrigert den 16.01.2020. Dette gjelder følgende:

- Kapittel 6 på s. 10: Oppgitt telledato er korrigert fra 1. mars til 1. mai, og registreringsfrist er korrigert fra 15. mars til 15. mai.

Kommentarer til reglene om kompensasjon etter avvikling av hold av pelsdyr mv.

1 Formål.....	3
2 Definisjoner	3
3 Grunnvilkår for rett til kompensasjon	4
3.1 Vilkår - hold av pelsdyr 15. januar 2018	4
3.1.1 Unntak – opphold på grunn av deltakelse i organisert opplegg for sanering av smittsom dyresykdom	4
3.1.2 Unntak – midlertidig opphold som skyldes tvingende grunner utenfor pelsdyroppdretters kontroll	4
3.2 Pelsdyrproduksjonen må være avsluttet på søknadstidspunktet	5
4 Avviklingsperiode	5
5 Kompensasjon etter avvikling	5
5.1 Bokført verdi av ikke-realiserbar drifts- og anleggskapital.....	5
5.1.1 Kombinert virksomhet.....	7
5.1.2 Bokført verdi av pelsingsanlegg.....	7
5.2 Kompensasjon for antall avlstisper	7
5.3 Kompensasjon for større påkostninger etter 10. januar 2017	9
5.4 Kompensasjon for lavere årlig alderspensjon	9
6 Alternativ kompensasjonsutmåling for oppdrett av mink	10
7 Kompensasjon for kostnader til riving og opprydding	11
8 Søknad og frister.....	12
9 Administrasjon, dispensasjon og klage	13
10 Opplysningsplikt og kontroll.....	13
11 Avkorting av kompensasjon	14
12 Tilbakebetaling og foreldelse	14
12.1 Tilbakebetaling	14
12.2 Foreldelse	15
13 Utbetaling av kompensasjon	15
13.1 Pantsettelse av kompensasjonskravet	15

1 Formål

I forskriften § 1 står det:

Forskriften skal gjennom nærmere bestemmelser om avviklingsperiode og kompensasjon redusere de negative konsekvensene som forbudet i lov om forbud mot hold av pelsdyr § 1 har for pelsdyroppdrettere.

Av bestemmelsen fremgår det at forskriften regulerer avviklingsperiode og kompensasjon som skal redusere de negative konsekvensene som forbudet mot hold av pelsdyr har for pelsdyroppdrettere.

Kompensasjonsordningen er ikke utformet for å gi full erstatning i samsvar med prinsippene i Grunnloven § 105, og er heller ikke ment å gi kompensasjon for framtidig inntektstap.

2 Definisjoner

I forskriften § 2 står det:

I denne forskriften forstås med

- 1. pelsdyroppdretter: den fysiske eller juridiske personen som disponerer eller har disponert pelsdyr med sikte på salg eller annen utnyttelse av pelsen.*
- 2. pelsdyr: mink (Mustela vison), sølvrevtyper (Vulpes vulpes), blårevtyper (Vulpes lagopus) og kryssninger mellom disse revetyperne*

Begrepene pelsdyroppdretter og pelsdyr skal forstås slik de er definert i forskriften § 2.

Pelsdyroppdretter

Det er «pelsdyroppdretter» som kan søke om kompensasjon etter avvikling av pelsdyrhold, jf. forskriften §§ 3, 5, 6 og § 7 jfr. § 2.

«Pelsdyroppdretter» er den fysiske eller juridiske personen som disponerer eller har disponert pelsdyr med sikte på salg eller annen utnyttelse av pelsen. Med juridisk person menes i denne sammenheng enhver form for virksomhet som opptrer utad som en enhet. Eksempel på juridisk person kan være AS, ANS, DA mv. Privatpersoner og enkeltpersonsforetak anses som fysiske personer. Både fysiske og juridiske personer kan søke om kompensasjon etter avvikling av pelsdyrhold.

Vurderingstema vil være hvem som «disponerer eller har disponert pelsdyr» med sikte på salg eller annen utnyttelse av pelsen.

Hvis eier av pelsdyranlegget leide ut eller lånte ut dette til en annen som disponerer/disponerte pelsdyrene med sikte på salg eller annen utnyttelse av pelsen, så vil det være leietakeren som anses som pelsdyroppdretteren i forskriftens forstand.

Pelsdyr

Forskriften § 2 definerer hvilke typer pelsdyr forskriften gjelder for. Dette er mink, sølvrevtyper, blårevtyper og krysninger mellom disse revetyperne. Definisjonen av pelsdyr omfatter artene som er tillatt holdt som pelsdyr i medhold av § 3 i forskrift 17. mars 2011 om hold av pelsdyr.

3 Grunnvilkår for rett til kompensasjon

For å kunne motta kompensasjon etter forskriften, må oppdretteren oppfylle visse grunnvilkår. Disse grunnvilkårene framgår av forskriften § 3. I bestemmelsen står det:

Kompensasjon etter denne forskriften ytes til pelsdyroppdrettere som holdt pelsdyr for pelsdyrproduksjon 15. januar 2018. Slik kompensasjon ytes også til pelsdyroppdrettere som den 15. januar 2018 hadde et opphold i pelsdyrholdet som følge av at de etter pelsing i andre halvår 2015 eller senere deltok i et organisert opplegg for sanering av smittsom dyresykdom, men disponerte et intakt anlegg for hold av pelsdyr med sikte på å gjenoppta produksjonen.

Det er et vilkår for rett til kompensasjon at pelsdyroppdretteren ved søknadstidspunktet har avsluttet pelsdyrproduksjonen. Kompensasjonen kan heller ikke benyttes til å bedrive handel med skinn. Hvor pelsdyroppdretteren bedriver handel med skinn, må bokføringen innrettes slik at det kan dokumenteres at forrige punktum er oppfylt.

3.1 Vilkår - hold av pelsdyr 15. januar 2018

Det er et vilkår for å yte kompensasjon at pelsdyroppdretteren holdt pelsdyr for pelsdyrproduksjon 15. januar 2018. Det vil si at pelsdyroppdrettere som hadde avvirket sitt pelsdyrhold før 15. januar 2018, ikke er berettiget kompensasjon etter forskriften.

Med «holdt pelsdyr for pelsdyrproduksjon» menes at pelsdyroppdretteren hadde aktiv drift med hold av levende pelsdyr.

3.1.1 Unntak – opphold på grunn av deltakelse i organisert opplegg for sanering av smittsom dyresykdom

Forskriften åpner for at kompensasjon likevel kan ytes til pelsdyroppdrettere som den 15. januar 2018 hadde et midlertidig opphold i pelsdyrholdet som følge av at de etter pelsing i andre halvår 2015 eller senere deltok i et organisert opplegg for sanering av smittsom dyresykdom.

Forutsetningen er at de disponerte et intakt anlegg for hold av pelsdyr med sikte på å gjenoppta produksjonen. Det stilles ikke som krav at det foreligger vedtak fra Mattilsynet om sanering av smittsom dyresykdom, men pelsdyroppdretteren må kunne dokumentere at han deltok i et organisert opplegg for sanering av smittsom dyresykdom.

3.1.2 Unntak – midlertidig opphold som skyldes tvingende grunner utenfor pelsdyroppdretterens kontroll

Forskriften § 9 andre ledd åpner for at det kan gis dispensasjon fra vilkåret om at pelsdyroppdretteren holdt pelsdyr 15. januar 2018, dersom pelsdyroppdretteren av «tvingende grunner utenfor dennes kontroll hadde et midlertidig opphold i pelsdyrholdet 15. januar 2018».

Myndigheten til å gi dispensasjon er lagt til Landbruksdirektoratet.

Kravet om at det må gjelde et midlertidig opphold som skyldes tvingende grunner utenfor pelsdyroppdretterens kontroll, tilsier at dispensasjonsadgangen er snever. Med «tvingende grunner» menes at det må være grunner av kvalifisert art. Dette gjelder for eksempel i tilfeller der det av dyrevelferdshensyn ikke var forsvarlig å drive pelsdyrhold den 15. januar 2018, og årsaken til dette lå utenfor pelsdyroppdretterens kontroll (eksempelvis vegutbygging i umiddelbar nærhet til

pelsdyrfarmen). Ved vurderingen av om kriteriet «tvingende grunner utenfor pelsdyroppdretterens kontroll» er oppfylt, vil det være sentralt å vurdere hvorvidt det finnes alternative løsninger som gjør at det er mulig å unngå opphold i pelsdyrholdet. Sykdom hos pelsdyroppdretteren eller dennes familie vil ikke anses å være en tvingende grunn utenfor pelsdyroppdretterens kontroll i henhold til denne bestemmelsen.

3.2 Pelsdyrproduksjonen må være avsluttet på søknadstidspunktet

Det er et vilkår for rett til kompensasjon at pelsdyroppdretteren på søknadstidspunktet har avsluttet pelsdyrproduksjonen. Vilkåret er oppfylt når oppdretteren ikke lenger holder pelsdyr, og skinnene er sendt til salg gjennom auksjonshus. Bestemmelsen stiller ikke som vilkår at anlegg og utstyr må være solgt, ryddet unna eller revet mv. Pelsdyroppdrettere kan derfor søke om kompensasjon etter § 5 og § 6, selv om man ikke har foretatt riving og opprydding enda. På den annen side er det ingenting i veien for å søke om kompensasjon etter § 5 (bokført verdi av ikke-realiserbar drifts- og anleggskapital, avltsiper, større påkostninger, alderspensjon), § 6 (alternativ kompensasjonsutmåling for mink) og § 7 (riving og opprydding) samtidig, så fram vilkårene for dette foreligger.

Forskriften presiserer i § 3 andre ledd andre punktum at kompensasjonen ikke kan benyttes til å bedrive handel med skinn. Pelsdyroppdretteren kan altså ikke bruke kompensasjonen man mottar til kjøp og salg av skinn. Bakgrunnen er den grunnleggende forutsetning at kompensasjonen ikke skal utgjøre ulovlig statsstøtte i strid med EØS-avtalen artikkel 61. Dette er nærmere omtalt i Prop. 99 L (2018-2019) punkt 7.3.8.

Hvis pelsdyroppdretteren driver handel med skinn fra pelsdyrvirksomheten, må bokføringen derfor innrettes slik at det kan dokumenteres at vilkåret om at kompensasjonen ikke kan brukes til handel med skinn er oppfylt.

Manglende oppfyllelse av bestemmelsen i § 3 kan gi grunnlag for tilbakebetaling etter forskriften § 12.

4 Avviklingsperiode

Bestemmelsen i forskriften § 4 lyder slik:

Pelsdyroppdrettere som omfattes av § 3 første ledd, kan uten hinder av forbudet i lov om forbud mot hold av pelsdyr § 1 holde pelsdyr frem til 1. februar 2025.

Pelsdyroppdrettere som har rett til kompensasjon etter § 3 første ledd har anledning til å holde pelsdyr fram til 1. februar 2025. Perioden fra forbudet om hold av pelsdyr trådte i kraft den 1. juli 2019 (jf. lov 21. juni 2019 om forbud mot hold av pelsdyr § 1), og fram til 1. februar 2025, kalles avviklingsperioden.

5 Kompensasjon etter avvikling

Forskriften § 5 omhandler kompensasjon etter avvikling av pelsdyrhold.

5.1 Bokført verdi av ikke-realiserbar drifts- og anleggskapital

Det følger av forskriften § 5 første ledd første punktum at

Ikke-realiserbar drifts- og anleggskapital som tilhører pelsdyroppdretteren og som har vært brukt i pelsdyrvirksomheten, kompenseres med bokført verdi ved utgangen av regnskapsåret 2017, men fratrukket 7 prosent pr. år etter dette (syv prosent årlig avskrivning) til og med det siste året med pelsdyrproduksjon ved virksomheten.

Ikke-realiserbar drifts- og anleggskapital skal kompenseres med bokført verdi ved utgangen av regnskapsåret 2017. Det vil si at man ved beregningen av kompensasjonen tar utgangspunkt i bokført verdi av kapitalbeholdningen ved utgangen av regnskapsåret 2017. Ved beregningen må man skille mellom realiserbar og ikke-realiserbar drifts- og anleggskapital. Det er bokført verdi av «ikke-realiserbar drifts- og anleggskapital» som skal kompenseres.

Med «ikke-realiserbar drifts- og anleggskapital» menes kapital fra drift og anlegg som har vært brukt i pelsdyrvirksomheten, og som i praksis kan være vanskelig å selge. Dette omfatter f.eks. bygninger, bur og annet inventar, fôringsmaskiner- og utstyr, utstyr til bruk ved pelsing, avliving mv. som er brukt i pelsdyrvirksomheten.

Det er pelsdyroppdretterens ansvar å fremlegge dokumentasjon på den bokførte verdien av ikke-realiserbar drifts- og anleggskapital. Dokumentasjon som viser dette er skatteregnskapet for pelsdyrvirksomheten for 2017.

Alle som driver virksomhet i Norge har i henhold til bokføringsloven og regnskapsloven enten bokføringsplikt eller bokførings- og regnskapsplikt. Lovverket stiller krav til utføring og innhold i bokføring og regnskapsrapportering, slik at det skal framgå i regnskapet hva som er bokført verdi av ikke-realiserbare drifts- og anleggskapital i pelsdyrvirksomheten.

Dersom det ikke foreligger et regnskap for 2017 må pelsdyroppdretteren sørge for å fremskaffe det og levere et fullstendig regnskap der den bokførte verdien av ikke-realiserbar drifts- og anleggskapital i virksomheten framgår.

Dersom det foreligger et regnskap for 2017, men dette er mangelfullt, ufullstendig eller uklart når det gjelder bokført verdi av ikke-realiserbar drifts- og anleggskapital, må pelsdyroppdretteren fremskaffe nødvendige opplysninger som bekrefter verdien. Dette skal være spesifisert i regnskapet under samleposten som angir anleggsmidler (herunder maskiner/utstyr, inventar, bygninger) i virksomheten. Dersom fylkesmannen eller Landbruksdirektoratet finner det nødvendig må pelsdyroppdretteren framlegge ytterligere opplysninger som grunnlag for å fastslå bokført verdi. Dette kan eksempelvis være bilagsregister, anleggskartotek, oversikt over realaktiva mv., avskrivningsskjema og/eller uttalelse fra regnskapsføreren som nærmere forklarer hva som står om dette i regnskapet og hvor i regnskapet det er hentet fra.

Opplysningsplikten etter forskrift om kompensasjon etter avvikling av hold av pelsdyr er selvstendig, og vil ikke begrenses av regler om arkiveringsplikt etter bokføring- og regnskapslovgivningen.

Dersom pelsdyroppdretteren ikke kan dokumentere bokført verdi av drifts- og anleggskapital, vil Fylkesmannen ikke kunne yte kompensasjon for bokført verdi. Manglende dokumentasjon kan også føre til avvisning av søknaden, for de tilfeller fylkesmannen ikke har tilstrekkelige opplysninger til å behandle søknaden om kompensasjon.

Avskrivning

Det skal gjøres fratrukk på syv prosent pr. år av bokført verdi av drifts- og anleggskapital for hvert år man holder pelsdyr etter 2017. Dette innebærer syv prosent årlig avskrivning, som er ment å ta hensyn til årlig verdifall av virksomheten. Beregningen skal gjøres med utgangspunkt i bokført verdi av drifts- og anleggskapital ved utgangen av regnskapsåret 2017 til og med det siste året med

pelsdyrproduksjon i virksomheten. Det siste året med pelsdyrproduksjon i virksomheten vil være det siste året man hadde valpekull.

5.1.1 Kombinert virksomhet

I forskriften § 5 første ledd andre punktum står det:

«... For ikke-realiserbar drifts- og anleggskapital som brukes både innenfor og utenfor pelsdyrvirksomheten, fastsetter fylkesmannen skjønnsmessig hvor stor andel av kapitalen som skal inngå i grunnlaget for kompensasjon.»

Flere pelsdyroppdrettere driver pelsdyrvirksomhet ved siden av annen landbruksvirksomhet. Fylkesmannen må i slike tilfeller vurdere hvor stor andel som skal inngå i grunnlaget for kompensasjon for avvikling av pelsdyrhold.

Dette skal framgå av regnskapet. I regnskapet skal verdiene være spesifisert til hvilken del av virksomheten de gjelder for, slik at man kan skille mellom hva som er bokført verdi i henholdsvis pelsdyrvirksomheten og i den andre landbruksvirksomheten. Basert på denne dokumentasjonen vil fylkesmannen kunne vurdere hvor stor prosentvis andel av virksomheten som gjelder henholdsvis pelsdyrvirksomhet og annen landbruksdrift. Deretter må fylkesmannen, basert på opplysningene i regnskapet, skille mellom realiserbar og ikke-realiserbar drifts- og anleggskapital for pelsdyrvirksomheten.

Dersom det ikke foreligger et regnskap for 2017 må pelsdyroppdretteren sørge for å fremskaffe det og levere et fullstendig regnskap der den bokførte verdien av ikke-realiserbar drifts- og anleggskapital i pelsdyrvirksomheten framgår. Dvs. tilsvarende som beskrevet under kap. 5.1.

Dersom det foreligger et regnskap for 2017, men dette er mangelfullt, ufullstendig eller uklart når det gjelder bokført verdi av ikke-realiserbar drifts- og anleggskapital for pelsdyrvirksomheten, må pelsdyroppdretteren sørge for å fremskaffe nødvendige opplysninger som bekrefter verdien. Dette skal være spesifisert i regnskapet under samleposten som angir anleggsmidler (herunder maskiner/utstyr, inventar, bygninger) i virksomheten. Dersom fylkesmannen eller Landbruksdirektoratet finner det nødvendig må pelsdyroppdretteren framlegge ytterligere opplysninger som grunnlag for å fastslå bokført verdi. Dette kan eksempelvis være bilagsregister, anleggskartotek mv., avskrivings skjema og/eller uttalelse fra regnskapsføreren som nærmere forklarer hva som står om dette i regnskapet og hvor i regnskapet det er hentet fra.

5.1.2 Bokført verdi av pelsingsanlegg

I forskriften står det i § 5 første ledd tredje punktum:

«Pelsdyroppdretterens andel av bokført verdi av pelsingsanlegg som har vært benyttet i pelsdyrvirksomheten, og som ikke inngår i annen pelsdyroppdretters kompensasjonsgrunnlag, inngår også i grunnlaget for kompensasjon.»

Bestemmelsen innebærer at dersom pelsdyroppdretteren er medeier i et pelsingsanlegg, men hvor dette ikke er organisert som en del av pelsdyroppdretterens virksomhet, vil også pelsdyroppdretterens andel av den bokførte verdien av pelsingsanlegget kunne inngå i kompensasjonsgrunnlaget.

5.2 Kompensasjon for antall avlstisper

I forskriften § 5 andre ledd står det:

Det gis videre en kompensasjon på 420 kroner pr. avlstispe av mink og 840 kroner pr. avlstispe av rev. Denne kompensasjon utmåles på grunnlag av gjennomsnittlig antall avlstisper slik det fremkom i godkjente søknader om produksjons- og avløsertilskudd i første og andre søknadsomgang i 2017. For pelsdyroppdrettere som ikke hadde avlstisper i 2017 på grunn av deltakelse i organisert opplegg for sanering av smittsom dyresykdom, legges gjennomsnittlig antall avlstisper i de to siste søknadsomgangene før sanering til grunn. For pelsdyroppdrettere som ikke søkte om produksjons- og avløsertilskudd, må annen dokumentasjon på antall avlstisper fremlegges.

Begrunnelsen for bestemmelsen er i høringsnotatet til forskriften beskrevet slik:

«I forarbeidene til lov om forbud mot hold av pelsdyr, i Prop 99 L (2018-2019), er det pekt på at mange pelsdyroppdrettere kan ha gjennomført oppgraderinger og påkostninger som er regnskapsført som vedlikehold, og som dermed ikke er aktivert i balansen. Dette er kostnader som den enkelte løpende har fått fradragsført i de årlige regnskapene, og som det vil være svært krevende å identifisere i etterkant. En annen problemstilling som er trukket frem i høringen, er at i forbindelse med bortfall av arveavgiften fra 1. januar 2014, forsvant muligheten til å skrive opp aktivaverdier i forbindelse med generasjonsskifte i pelsdyrholdet. Dette har ført til at noen har betalt høyere pris for et pelsdyranlegg enn det som framkommer som bokførte aktiva i virksomheten.»

Kompensasjon pr. avlstispe kan gis enhver pelsdyroppdretter som oppfyller grunnvilkårene i § 3 i forskriften, og gjelder uavhengig av om pelsdyroppdretteren er berettiget kompensasjon etter § 5 første ledd eller ikke. Kompensasjonen kan gis til både eiere av pelsdyrvirksomheter og til oppdrettere som leier anlegg for å drive med pelsdyrvirksomhet.

Kompensasjonen beregnes utfra gjennomsnittlig antall avlstisper som pelsdyroppdretteren hadde i 2017. Med avlstispe menes avlstispe født foregående år eller tidligere. Dette er samme definisjon som i kap. 9.1 i jordbruksavtalen 2019-2020.

Det gis 420 kr pr. avlstispe av mink og 840 kr pr. avlstispe av rev. Forholdet mellom kompensasjonen for henholdsvis mink og rev er basert på NIBIOs «*Handbok for driftsplanlegging*», hvor det framgår at investeringskostnaden til hus for rev er 2-2,7 ganger så høyt som for mink.

Dokumentasjon på gjennomsnittlig antall avlstisper vil framgå i vedtak om produksjons- og/eller avløsertilskudd i første og annen søknadsomgang i 2017. Kompensasjonen utmåles på grunnlag av gjennomsnittlig antall avlstisper som dokumentert for 2017. I henhold til jordbruksavtalen kap. 9.1 er grunnlaget for vurderingen av produksjons- og/eller avløsertilskudd gjennomsnitt av antall dyr foretaket disponerer på telledatoene 1. mai, med registreringsfrist 15. mai, og 1. oktober, med registreringsfrist 15. oktober. Det er stilt spørsmål ved om ikke også 1. januar 2017 er en telledato. Landbruksdirektoratet presiserer at med første og andre søknadsomgang i 2017 så menes telledatoene 1. mai og 1. oktober 2017. Fra og med 2017 ble forvaltningen av produksjons- og avløsertilskuddet endret slik at det ble innført to registrerings-/telledatoer som dannet grunnlag for ett vedtak om tilskudd det påfølgende år i februar. Det fremgår av forarbeidene¹ at det er datoene 1. mai og 1. oktober som er de relevante datoene å se hen til.

Dersom pelsdyroppdretteren ikke søkte produksjons- og/eller avløsertilskudd i 2017 vil alternativ dokumentasjon være dyreholdjournaler mv. Det følger av forskrift 17. mars 2011 om hold av pelsdyr at det skal foreligge skriftlige rutiner og journal for dyreholdet, som nærmere beskrevet i § 8. Kompensasjon pr. avlstispe forutsetter at framlagt dokumentasjon sannsynliggjør antall avlstisper i 2017.

¹ Se Prop. 99 L (2018-2019) kap. 7.3.3

Unntaksvis vil kompensasjon pr. avltsispe også kunne gis for pelsdyroppdrettere som ikke hadde avltsisper i 2017. Dette gjelder i de tilfeller dette skyldes deltakelse i organisert opplegg for sanering av smittsom dyresykdom. I slike tilfeller skal gjennomsnittlig antall avltsisper i de to siste søknadsomgangene før sanering legges til grunn for kompensasjonsberegningen. Tilsvarende vil kunne gjelde der det er gitt dispensasjon i henhold til § 9 andre ledd.

5.3 Kompensasjon for større påkostninger etter 10. januar 2017

I forskriften § 5 tredje ledd står det:

«Pelsdyroppdrettere som har foretatt større påkostninger i pelsdyrvirksomheten etter 10. januar 2017, men før 15. januar 2018, kan etter en individuell vurdering gis en høyere kompensasjon for ikke-realiserbar drifts- og anleggskapital enn det som følger av første og andre ledd.»

Denne bestemmelsen gjelder pelsdyroppdrettere som gjorde større påkostninger i virksomheten i perioden etter at Stortinget hadde behandlet Meld. St. 8 (2016-2017), men før regjeringspartiene varslet intensjonen om å fremme forslag om forbud mot hold av pelsdyr i Jeløyplattformen i januar 2018. Større påkostninger i virksomheten i denne perioden vil kunne gi grunnlag for en høyere kompensasjon for drifts- og anleggskapital enn det som ellers kan gis etter § 5 første og andre ledd. For at tredje ledd skal komme til anvendelse må det sannsynliggjøres at pelsdyroppdretteren har gjort større påkostninger i pelsdyrvirksomheten i denne perioden.

Kompensasjon etter § 5 tredje ledd utfyller reglene i første og andre ledd, og kompensasjon etter denne bestemmelsen kan ikke kombineres med kompensasjon etter § 6.

Med «større påkostninger» menes investeringer og vedlikehold som går utover løpende/alminnelig vedlikehold. Det vil si større påkostninger til oppgradering eller utvidelse av eksisterende pelsdyrvirksomhet. Dette omfatter «større» påkostninger, slik at det må gjelde påkostninger i størrelsesorden 50 000 kr eller mer. Slike påkostninger kompenseres fullt ut, og gjøres ikke til gjenstand for årlig avskrivning på 7 % per år. Mindre påkostninger under dette dekkes ikke.

«Ikke-realiserbar drifts- og anleggskapital» skal forstås tilsvarende som etter bestemmelsens første og andre ledd.

5.4 Kompensasjon for lavere årlig alderspensjon

I forskriften § 5 fjerde ledd står det:

«Pelsdyroppdrettere som er født 1. februar 1963 eller tidligere, og som tar ut alderspensjon etter fylte 62 år, men før fylte 67 år, gis kompensasjon for lavere årlig alderspensjon som følge av dette uttaket, dersom vedkommende ikke har annen lønns- eller næringsinntekt som overstiger to ganger grunnbeløpet etter folketrygdloven § 1-4. Denne kompensasjonen utbetales årlig med 16.700 kroner for hver hele måned vilkårene er oppfylt fram til den 1. i måneden etter at vedkommende har fylt 67 år.»

Bestemmelsen følger opp Innst. 348 L (2018-2019) hvor regjeringen bes utvide kompensasjonsordningen slik at det kompenseres for lavere årlig alderspensjon som følge av uttak av alderspensjon tidligere enn fylte 67 år for pelsdyroppdrettere som er 62 år eller eldre når forbudet trer i kraft, dersom vedkommende ikke har annen lønns- eller næringsinntekt som overstiger to ganger grunnbeløpet etter folketrygdloven § 1-4.

6 Alternativ kompensasjonsutmåling for oppdrett av mink

I forskriften § 6 står det:

«Kompensasjon kan som alternativ til utmåling etter § 5 første og andre ledd, gis med 2.150 kroner pr. avlstispe av mink. Utmåling skjer på slikt grunnlag som følger av § 5 andre ledd andre til fjerde punktum.»

Bestemmelsen fastsetter en alternativ kompensasjonsutmåling for pelsdyroppdrettere som holder mink. Det er opp til pelsdyroppdretteren å velge hvilken kompensasjon man ønsker å søke på.

Dette er valgmulighetene etter forskriften § 5 og § 6:

Pelsdyroppdrettere som holder **mink** kan velge mellom å søke om kompensasjon enten etter § 5 første ledd (bokført verdi av ikke-realiserbar drifts- og anleggskapital) og andre ledd (kompensasjon pr. avlstispe) eller etter § 6 (alternativ kompensasjonsutmåling).

Pelsdyroppdrettere som holder **rev** kan kun søke om kompensasjon etter § 5 første ledd (bokført verdi av ikke-realiserbar drifts- og anleggskapital) og andre ledd (kompensasjon pr. avlstispe).

Pelsdyroppdrettere som holder **både mink og rev** har følgende valg-alternativer for søknad om kompensasjon:

- 1) Kan velge å søke om kompensasjon etter § 5 første og andre ledd **for både rev og mink**, eller
- 2) Kan velge å søke om kompensasjon etter § 5 første og andre ledd for **rev** og etter § 6 for **mink**, dvs. kan dele søknaden i to.

Ved valg av alternativ to må det gjøres en skjønnsmessig vurdering av hvor stor andel av den bokførte verdien som er relatert til reveoppdrettet.

Pelsdyroppdrettere som oppfyller vilkårene for det, kan søke om kompensasjon etter § 5 tredje ledd (større påkostninger) og fjerde ledd (kompensasjon for alderspensjon). Det er en forutsetning for kompensasjon at pelsdyroppdretteren i tillegg oppfyller grunnvilkårene i § 3.

Utmåling av kompensasjon etter § 6 skjer på tilsvarende grunnlag som etter § 5 andre ledd (kompensasjon pr. avlstispe) andre til fjerde punktum.

Dokumentasjon på gjennomsnittlig antall avlstisper av mink vil framgå i vedtak om produksjons- og/eller avløsertilskudd i første og annen søknadsomgang i 2017. I den grad fylkesmannen ikke innehar dokumentasjonen på dette, må pelsdyroppdretter fremskaffe dokumentasjon på antall avlstisper av mink. Kompensasjonen utmåles på grunnlag av gjennomsnittlig antall avlstisper av mink som dokumentert for 2017. I henhold til jordbruksavtalen kap. 9.1 er grunnlaget for vurderingen av produksjons- og/eller avløsertilskudd gjennomsnitt av antall dyr foretaket disponerer på telledatoene 1. mai², med registreringsfrist 15. mai³, og 1. oktober, med registreringsfrist 15. oktober.

Dersom pelsdyroppdretteren ikke søkte produksjons- og/eller avløsertilskudd i 2017 vil alternativ dokumentasjon være dyreholdjournaler mv. Det vises i denne sammenheng til forskrift 17. mars 2011 om hold av pelsdyr § 8 om krav til rutiner og journal. Kompensasjon pr. avlstispe forutsetter at framlagt dokumentasjon sannsynliggjør antall avlstisper av mink i 2017.

For pelsdyroppdrettere som ikke hadde avlstisper i 2017, men som kommer inn under § 3 andre punktum på bakgrunn av deltakelse i organisert opplegg for sanering av smittsom dyresykdom, eller

² Korrigert 16.01.2020

³ Korrigert 16.01.2020

som har fått dispensasjon etter § 9 andre ledd, skal gjennomsnittlig antall avlstisper i de to siste søknadsomgangene før sanering legges til grunn for kompensasjonsberegningen. Her gjelder tilsvarende dokumentasjonskrav for pelsdyroppdrettere som etter § 5 andre ledd andre punktum.

7 Kompensasjon for kostnader til riving og opprydding

Det følger av forskriften § 7 at det skal gis kompensasjon for kostnader til riving og opprydding av pelsdyrhus som var i bruk 15. januar 2018. I bestemmelsen står det:

«For riving og opprydding av pelsdyrhus som var i bruk 15. januar 2018, gis kompensasjon som dekker de faktiske kostnadene hensyntatt videresalg og gjenvinning av materialer. Kompensasjonen forutsetter at arbeidet skjer etter en på forhånd godkjent plan. Planen skal inneholde eventuelt tilbud fra tjenestetilbyder på rivings- og oppryddingsarbeidet. Kompensasjonen forutsetter også at anskaffelsesloven og -forskriften følges når det inngås kontrakter om slikt arbeid dersom disse reglene kommer til anvendelse, jf. anskaffelsesforskriften § 1-3.

Pelsdyroppdretterens egeninnsats kan inngå i dokumenterte kostnader etter første ledd. Ved beregningen av kostnadene legges det til grunn at egeninnsatsen skal kompenseres etter l.tr. 48 i statens regulativ.»

Forskriften gjelder kompensasjon for kostnader til «riving og opprydding av pelsdyrhus som var i bruk 15. januar 2018». Kompensasjonen skal dekke de faktiske kostnader pelsdyroppdretteren har i forbindelse med riving og opprydding av pelsdyrhus som var i bruk 15. januar 2018. Pelsdyrhuset skal anses for å ha vært i bruk pr. 15. januar 2018 også i de tilfeller pelsdyroppdretteren hadde lovlig opphold som beskrevet i forskriften § 3 (deltok i organisert opplegg for sanering av smittsom dyresykdom) eller har fått innvilget dispensasjon etter § 9 andre ledd (midlertidig opphold som skyldes tvingende grunner utenfor pelsdyroppdretterens kontroll).

Kompensasjon kan gis til pelsdyroppdrettere. Kompensasjon kan også ytes til eiere av pelsdyrhus som den 15. januar 2018 var leid ut til pelsdyroppdrettere som omfattes av § 3 første ledd.

Det skal gjøres fratrukk for inntekter eller besparelser pelsdyroppdretteren har hatt ved videresalg eller gjenvinning av materialer. Dette omfatter materialer, bygninger eller bygningsdeler, inventar til pelsdyrhus mv., som har vært brukt i forbindelse med pelsdyrvirksomheten. Dersom det etter rivings- og oppryddingsarbeidet viser seg at pelsdyroppdretteren har fått utbetalt større kompensasjon enn de faktiske kostnadene til arbeidet, kan det overskytende beløpet kreves tilbakebetalt i henhold til bestemmelsen i § 12 i Forskrift om kompensasjon etter avvikling av hold av pelsdyr mv.

Med «riving og opprydding» menes riving og fjerning av bygninger, grunnmur, støpt flate og fjerning av infrastruktur som ligger under bakkenivå, samt opprydding i forbindelse med dette arbeidet. Etter riving og opprydding skal arealet framstå som planert barmark.

Kompensasjonen for kostnader til riving og opprydding forutsetter at arbeidet skjer etter en på forhånd godkjent plan. Landbruksdirektoratet har utarbeidet en mal for slik plan. Denne finnes på Landbruksdirektoratets nettside.

Planen skal inneholde:

- Situasjonsskart (Oversikt over arealet det søkes for og berørte bygninger).
- Tilbud på riving- og opprydding fra tjenestetilbyder/Oversikt over egeninnsats.
- Beskrivelse av infrastrukturen (eks. plantegning).
- Plan for- / Dokumentasjon på videresalg.

- Plan for avfallshåndtering.
- Opplysning om forventet tidspunkt for ferdigstilt opprydding.

Pelsdyroppdretter skal sende inn planen sammen med søknaden om kompensasjon, og fylkesmannen skal vurdere planen i forbindelse med søknadsbehandlingen. Planen må være fullstendig utfylt og vedlagt overnevnte dokumentasjon for å bli vurdert til godkjenning. Når planen er godkjent vil fylkesmannen gi tilsagn til kompensasjon. Det er viktig å understreke at godkjenningen av planen skjer i medhold av denne forskriften. Dersom rivingen og oppryddingen krever tillatelse etter annet regelverk, så er søker selv ansvarlig for å innhente slik tillatelse.

I den grad pelsdyroppdretteren ønsker å sette bort rivings- og oppryddingsarbeidet helt eller delvis til en tjenestetilbyder, skal planen inneholde et tilbud på arbeidet fra tjenestetilbyderen. Fylkesmannen må vurdere om kostnadene som er oppgitt i tilbudet er rimelige ut fra arbeidets innhold og karakter. Dersom kostnadene i tilbudet fremstår som urimelig høye, kan fylkesmannen be om at pelsdyroppdretteren innhenter tilbud fra flere tjenestetilbydere. Dersom pelsdyroppdretterens virksomhet er merverdiavgiftspliktig, skal kompensasjonen utbetales eks. mva.

Pelsdyroppdretteren kan også velge å gjøre alt eller deler av rivings- og oppryddingsarbeidet selv. Med «egeninnsats» menes pelsdyroppdretterens egeninnsats. Dette omfatter ikke familiemedlemmer eller personer som er ansatt hos pelsdyroppdretteren. Egeninnsatsen må framgå av overnevnte plan. Dette omfatter både en beskrivelse av hvilket arbeid som er utført og hvor mange timer man har brukt på arbeidet. Pelsdyroppdretterens egne arbeidstimer skal kompenseres etter l.tr. 48 i statens lønnsregulativ. Bruk av egne maskiner kompenseres etter satser fra NIBIOs «Handbok for Driftsplanlegging».

Det framgår av § 7 første ledd siste setning at kompensasjonen forutsetter også at anskaffelsesloven og –forskriften følges når det inngås kontrakter om rivings- og oppryddingsarbeid dersom reglene kommer til anvendelse, jf. anskaffelsesforskriften § 1-3. Dette innebærer at den som mottar kompensasjon plikter å følge anbudsreglene i nevnte forskrift dersom terskelverdiene i § 1-3⁴ nås. Mottakeren av kompensasjon anses i denne sammenheng som oppdragsgiver, jf. anskaffelsesforskriften § 1-3 annet ledd første punktum.

8 Søknad og frister

Pelsdyroppdretter må sende søknad om kompensasjon til fylkesmannen i sitt fylke. Søknaden skal framsettes på fastsatt elektronisk skjema via Agros og pålogging i Altinn. Alternativt kan søknad framsettes på papirskjema fastsatt av Landbruksdirektoratet.

I søknadsskjemaet vil det framgå hvilke opplysninger som må være fremlagt før søknaden kan realitetsbehandles. Fylkesmannen kan innhente alle opplysninger som man finner nødvendig for å behandle søknaden.

Fylkesmannen kan avvise søknaden hvis pelsdyroppdretter ikke fremlegger nødvendig eller tilstrekkelig dokumentasjon og opplysninger til å kunne vurdere søknaden.

Fristen for å søke om kompensasjon etter § 5 første (bokført verdi av ikke-realiserbar drifts- og anleggskapital), andre (kompensasjon pr. avltsispe) og tredje ledd (større påkostninger) og § 6

⁴ Pr. 27. november 2019 er terskelverdien 6,95 millioner kroner ekskl. mva. for bygge- og anleggskontrakter.

(alternativ kompensasjonsutmåling for oppdrett av mink) er 12 måneder etter avvikling av pelsdyrholdet.

Fristen utløper likevel ikke i noe tilfelle før 12 måneder etter at forskriften om kompensasjon etter avvikling av pelsdyrhold er trådt i kraft (dvs. 27. november 2020), se § 8 andre ledd andre punktum. Dermed tas det hensyn også til pelsdyroppdrettere som allerede har avvirket pelsdyrholdet før forskriftens ikrafttreden.

Søknad om kompensasjon etter § 5 fjerde ledd (alderspensjon) må inngis for hvert enkelt år søkeren har oppfylt vilkårene i bestemmelsen. Fristen for å søke er 31. august det påfølgende året, jf. forskriften § 8 tredje ledd andre punktum.

Kompensasjon for riving og opprydding forutsetter at arbeidet skjer etter en på forhånd godkjent plan. Det følger av forskriften § 8 fjerde ledd at fristen for å sende inn plan for godkjenning er 31. desember 2025.

9 Administrasjon, dispensasjon og klage

Landbruksdirektoratet har det overordnede ansvaret med å administrere ordningene som forskriften regulerer.

Fylkesmannen skal behandle søknadene om kompensasjon i første instans, og fatte vedtak om kompensasjon.

Det følger av forskriften § 9 tredje ledd at fylkesmannen i særlige tilfeller kan gi dispensasjon fra fristen for å søke alderspensjon etter § 8 tredje ledd og fra fristen for innsendelse av plan for riving og opprydding etter § 8 fjerde ledd. Begrepet «særlige tilfeller» gir anvisning på en streng vurdering, slik at det skal mye til for å kunne anvende dette unntaket i bestemmelsen. «Særlige tilfeller» kan for eksempel være dersom pelsoppdretteren på grunn av sykdom ikke har vært i stand til å overholde søknadsfristen.

Dispensasjonsadgangen skal praktiseres snevert, da forskriften legger opp til romslige frister for pelsdyroppdretterne til å søke kompensasjon.

Forskriften åpner ikke for dispensasjon i andre tilfeller enn det som framgår av forskriften § 9.

Landbruksdirektoratet er klageinstans. Vedtak fattet av fylkesmannen kan påklages til Landbruksdirektoratet. Forskriften gir ikke nærmere regler om klagesaksbehandling, og reglene i lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven, forkortes fvl) kap. VI kommer derfor til anvendelse.

Klager skal fremsettes til fylkesmannen, jf. fvl § 32 første ledd bokstav a. Fylkesmannen skal foreta forberedende klagesaksbehandling etter reglene i fvl § 33. Landbruksdirektoratet skal behandle klagene etter reglene i fvl §§ 33 og 34.

10 Opplysningsplikt og kontroll

I forskriften § 10 står følgende om opplysningsplikt og kontroll:

«Søker av kompensasjon plikter å gi alle opplysninger som fylkesmannen og Landbruksdirektoratet finner nødvendig for å forvalte ordningen i forbindelse med både søknad og kontroll.

Fylkesmannen og Landbruksdirektoratet kan foreta befaring og stedlig kontroll, og søker av kompensasjon plikter å gi nødvendig bistand til dette.»

Bestemmelsen fastsetter at pelsdyroppdretteren plikter å gi alle opplysninger som forvaltningen finner nødvendig for å beregne riktig kompensasjon. Dette omfatter både plikt til å gi opplysninger som fylkesmannen eller Landbruksdirektoratet etterspør i forbindelse med saksbehandlingen, samt å gi bistand under eventuell befaring. Pelsdyroppdretterens plikt til å yte bistand ved befaring innbefatter både å være til stede, gi forvaltningen tilgang til eiendom, bygninger og løsøre som brukes eller har vært brukt i pelsdyrvirksomheten, og svare på spørsmål og gi opplysninger som forvaltningen etterspør som grunnlag for kompensasjonsvurderingen.

Denne opplysnings- og bistandsplikten har pelsoppdretteren gjennom søknadsprosessen, behandlingen hos forvaltningen og ved eventuell etterfølgende kontroll etter utbetalingstidspunktet.

Fylkesmannen må ved vurderingen av søknader om kompensasjon konkret vurdere om det foreligger tilstrekkelig dokumentasjon til å kunne foreta kompensasjonsberegning. Mangelfull dokumentasjon fra pelsdyroppdretter vil kunne føre til at søknaden må avvises.

11 Avkorting av kompensasjon

I forskriften § 11 reguleres avkorting av kompensasjonen. Avkorting skal skje dersom pelsdyroppdretteren er ilagt forbud mot hold av pelsdyr (aktivitetsforbud) etter lov 19.juni 2009 nr. 97 om dyrevelferd (dyrevelferdsloven). Dette gjelder aktivitetsforbud som følger av et endelig vedtak fra Mattilsynet etter dyrevelferdsloven § 33. Aktivitetsforbud gis kun i alvorlige tilfeller. Avkorting etter forskriften er derfor en skal-bestemmelse, slik at avkorting SKAL foretas i slike tilfeller.

Avkorting skal skje med 30 prosent av fastsatt kompensasjon etter § 5 og 6. Kompensasjon av utgifter til riving og opprydding etter § 7 omfattes ikke av bestemmelsen om avkorting.

12 Tilbakebetaling og foreldelse

12.1 Tilbakebetaling

Forskriftens § 12 regulerer forvaltningens adgang til å kreve tilbakebetalt feilutbetalt kompensasjon.

Bestemmelsen viser til at i tilfeller der pelsdyroppdretteren har mottatt en uberettiget utbetaling, «kan» det feilutbetalte beløpet kreves tilbake helt eller delvis. Det må følgelig foretas en konkret vurdering av om det feilutbetalte beløpet skal betales tilbake.

I tilfeller der søker ikke har vært i aktsom god tro om feilutbetalingen, vil den klare hovedregel være at feilutbetalt beløp kreves tilbake i sin helhet.

Tilbakebetaling vil også kunne være aktuelt i de tilfeller der det er truffet vedtak om utbetaling av kompensasjon, uten at fylkesmannen var kjent med at Mattilsynet hadde truffet vedtak om aktivitetsforbud. I slike tilfeller kan denne differansen kreves tilbake.

12.2 Foreldelse

Krav om tilbakebetaling av kompensasjonstilskudd foreldes etter 3 år, jf. forskriften § 12 andre ledd. Foreldelsesfristen starter å løpe når vedtaket om tilbakebetaling er fattet, dvs. fra vedtaksdatoen.

13 Utbetaling av kompensasjon

Kompensasjon etter § 5 første, andre og tredje ledd og § 6 vil bli utbetalt samtidig med at vedtaket sendes ut fra fylkesmannen.

Kompensasjon etter § 7 vil bli utbetalt etter at vedtaket er sendt ut fra fylkesmannen. For å få utbetalt kompensasjonen må pelsdyroppdretteren etter å ha mottatt vedtaket sende en anmodning om utbetaling til fylkesmannen. Kompensasjonen vil deretter bli utbetalt til pelsdyroppdretteren i samsvar med vedtaket.

13.1 Pantsettelse av kompensasjonskravet

Pantsettelse av fremtidige pengekrav som har grunnlag i forskrift om kompensasjon etter avvikling av hold av pelsdyr mv. følger reglene i panteloven kap. 4. For at panteretten skal få rettsvern må pantsetter eller panthaver sende notifikasjon om pantekravet til Landbruksdirektoratet.

Med hilsen

for Landbruksdirektoratet

Geir Grønningsæter
Direktør
Avdeling ressurs og areal

Kai Terje Dretvik
Seksjonssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og trenger derfor ingen signatur.